

Bergslagens Sparbank AB

Pelare III 2021

Bergslagens
Sparbank

Innehåll

Inledning.....	3
Bergslagens Sparbank AB.....	4
Organisation.....	5
Riskhantering.....	6
Kapitalsituation.....	10
Kapitalkrav.....	11
Regelverksförändringar.....	13
Risker.....	14

1 Inledning

Denna rapport innehåller information om Bergslagens Sparbank ABs ("Banken"), organisationsnummer 516401-0109, kapitaltäckning, riskhantering och likviditet. Informationen ska lämnas årligen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen) samt kompletterande förordningar och standarder, såsom Finansinspektionens föreskrift (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Rapporten avser om inget annat skrivs förhållanden per 2021-12-31.

Denna rapport är en del av kapitaltäckningsregelverket som baseras på tre pelare: Pelare 1 omfattar regler för att beräkna minimikapitalkrav, det vill säga det lägsta kapitalet en bank måste hålla för att täcka kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker.

Pelare 2 omfattar krav på att banker ska dokumentera sin interna kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). I bankens IKLU ska hänsyn tas till samtliga väsentliga risker som banken exponeras för eller kan komma att exponeras för, inte bara de som inkluderas i minimikapitalkravet enligt pelare 1, och göra en bedömning av sitt totala kapital- och likviditetsbehov. Pelare 2 är samlingsnamnet för bankernas egna kapital- och likviditetsutvärdering och Finansinspektionens översyns- och utvärderingsprocess. IKLU-processen ligger till grund för det eventuella extra kapitalpåslag banken behöver hålla i pelare 2 för de risker som inte täcks inom ramen för pelare 1.

Pelare 3 omfattar krav på offentliggörande av information om risker, riskhantering och kapitaltäckning. Denna rapport innehåller information som banken ska offentliggöra enligt pelare 3. Rapporten bör läsas tillsammans med årsredovisningen, och publiceras i samband med Årsredovisningen på bankens webbplats. Detta dokument har inte varit föremål för granskning av bankens revisorer. För offentliggörande av periodisk information som lämnas oftare än årligen hänvisas till bankens kvartalsrapporter samt kvartalsvisa offentliggörande om Kapitaltäckning

Denna rapport publiceras i samband med årsredovisningen, normalt en gång per år eller mer ofta vid väsentliga förändringar i bankens verksamhet. Rapporten har som syfte att komplettera årsredovisningens grundläggande information avseende riskhantering. Vidare att ge en transparent, tillförlitlig, konsekvent och jämförbar redogörelse av bankens verksamhet, ledning, styrning samt riskhantering på ett så lättöverskådligt sätt som möjligt.

För händelser som sker under innevarande år och som skulle kunna ha en väsentlig inverkan på bankens riskprofil hänvisas till den periodiska information som publiceras på denna hemsida.

2 Bergslagens Sparbank AB

Bergslagens Sparbank består ursprungligen av Lindes Sparbank (bildad år 1859), Kopparbergs Sparbank (1858) och Fellingsbro Sparbank (1855). Vid fusion mellan Lindes Sparbank och Kopparbergs Sparbank 1967 namnändrades banken till Bergslagen Sparbank. 1970 fusionerade också Fellingsbro Sparbank med Bergslagens Sparbank. Nora Sparbank stiftades i oktober 1835 och startade sin verksamhet i december samma år. I november 150 år senare beslutade huvudmännen i banken att under 1986 införliva Nora Sparbank i den då nybildade Nya Sparbanken, där också bland annat Örebro Läns Sparbank och Sparbanken Mälardalen ingick. År 2000 bildades Bergslagens Sparbank AB genom att gamla Bergslagens Sparbank och dåvarande Föreningssparbanken slog samman sina verksamheter i Lindesberg, Nora och Ljusnarsberg kommuner. Den nybildade stiftelsen, Sparbanksstiftelsen Bergslagen, kom att äga 52 % av aktierna i den nya banken, och Föreningssparbanken 48 %

Sparbankstiftelsen Bergslagen köpte 1 juni 2010 Swedbanks andel om 48 % i Bergslagens Sparbank och är numer ensam ägare till banken som därmed åter är en hundra procentig lokal angelägenhet. Stiftelsen utser ledamöter till bankens styrelse och utfärdar ägardirektiv.

Banken marknadsför ett brett utbud av tjänster inom bank, finans och försäkring enligt Lag om bank och finansieringsrörelse. Banken verkar inom Nora, Lindesberg, Ljusnarsberg och Storfors kommuner och har kontor i Fellingsbro, Frövi, Nora, Lindesberg, Guldsmedshyttan, Kopparberg och Storfors.

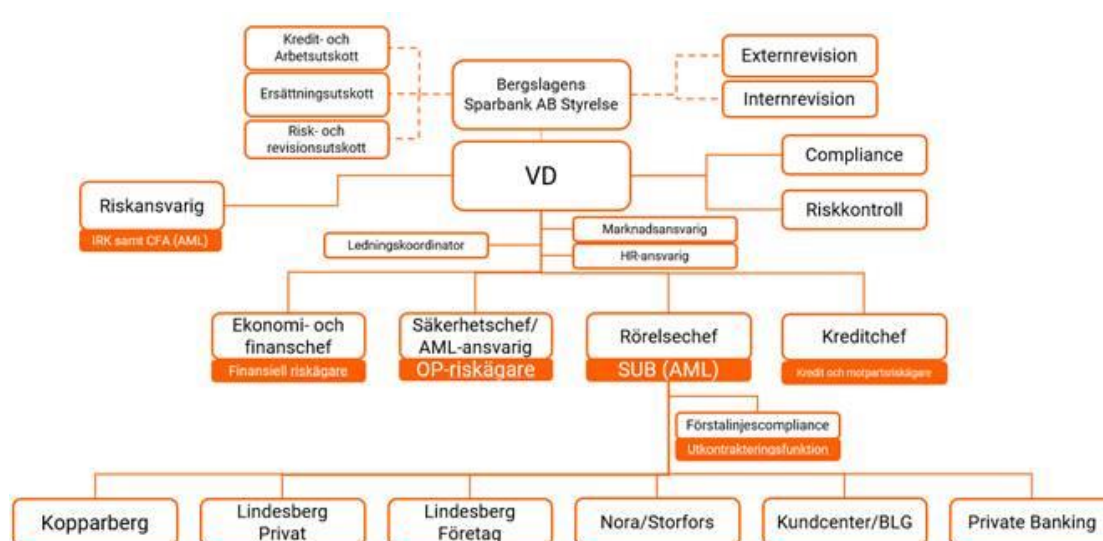
Banken står under tillsyn av Finansinspektionen och har tillstånd att:

- bedriva bankrörelse
- bedriva värdepappersrörelse
- bedriva pensionssparrörelse
- bedriva försäkringsdistribution
- registreras som förvaltare av fondandelar

Banken har ett omfattande samarbete med Swedbank och dess dotterbolag, vilket regleras i samarbetsavtal och uppdragsavtal. Samarbetsavtalet omfattar bland annat IT-tjänster, förmedling av hypotekskrediter, förmedling av aktier, fonder och försäkringar, finansbolagsprodukter samt utlandstjänster.

Banken har inga dotterbolag och omfattas inte av någon konsoliderad tillsyn. Eventuell överföring av medel ur kapitalbasen, till exempel i form av utdelning, kan ske med hänsyn till innehållet i tillsynsförordningen, lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse, aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2014:966) om kapitalbuffertar samt Finansinspektionens föreskrifter.

Organisation

2.1 Styrelse- och ledningsinformation

Styrelsen väljs av årsstämman och har det yttersta ansvaret för bankens verksamhet. Styrelsen fastställer bankens verksamhetsmål och strategier, interna regler för styrning, riskhantering och kontroll. Den tillsätter, utvärderar och entledigar VD samt ser till att all information som lämnas från banken är transparent, relevant och tillförlitlig. Styrelsen väljs av årsstämman på 1 år. Styrelsen består av 6 ledamöter och 2 personalrepresentanter. Ytterligare information om styrelseledamöterna såsom kunskaper och erfarenheter finns tillgängligt på bankens hemsida.

VD ansvarar för att genomföra styrelsens strategier inom verksamheten och driften av banken samt för arbetet med risker innebärande att regelverk ska upprättas för uppföljning, mätning, kontroll och rapportering samt att tillräckliga resurser ska finnas tillgängliga.

2.2 Mångfald, lämplighet och rekrytering

Styrelsen, vars ledamöter ska ha ett gott anseende med såväl teoretiska som praktiska erfarenheter, ska ha tillräcklig kompetens för att bedöma ärenden inom bankens samtliga verksamhetsområden. Detta innebär att styrelsens sammansättning av ledamöter som en helhet behöver ha kunskap om bankverksamheten, krediter, rättsliga rammar och krav, ledning och styrning, riskhantering, ekonomi, värdepapper, IT samt väsentlig lokalkännedom. Information om bankens styrelseledamöter, såsom kunskap, erfarenhet och andra styrelseuppdrag, finns tillgängligt på bankens hemsida. Banken strävar efter att styrelsen såväl till sin helhet som individuellt, har tillräckliga kunskaper, insikt, erfarenheter och lämplighet för att uppfylla kravet på styrelseledamöter. Banken arbetar löpande med kompetensutveckling för VD, styrelseledamöter samt övrig personal. Policy för styrelsens och ledningens lämplighetsbedömning, mångfald och rekrytering finns i sammandrag tillgänglig på bankens hemsida.

Valberedning ska mot bakgrund av ovan, även beakta omdöme, anseende och erfarenhet, när den föreslår ledamöter.

2.3 Styrelsens utskott

I syfte att ge Styrelsen ökade möjligheter till fördjupad information och utbyte med verksamheten i viktiga frågor i banken, men också för att underlätta och förbättra externa parter och verksamhetens möjligheter till kommunikation med Styrelsen, har banken inrättat ett antal utskott. Utskotten ska ha en beredande och rådgivande roll i relation till Styrelsen. Eventuell delegeringen av vissa uppgifter till utskotten sker utan att det påverkar Styrelsens ansvar och de uppgifter som ankommer på Styrelsen att avgöra. De utskott som banken arbetar med och tillsätts enligt Instruktion styrelsens arbetsordning är:

- Risk- och Revisionsutskottet sammanträder 4 ggr per år eller mer vid behov.
- Kredit- och arbetsutskottet sammanträder vid behov.
- Ersättningsutskottet sammanträder vid behov.

3 Riskhantering

Styrelsen har det yttersta ansvaret för bankens exponering mot risker och att hantering och uppföljning av risker i verksamheten är tillfredsställande, samt att banken har en robust intern styrning och kontroll. Styrelsen fastställer ramarna för bankens riskhantering och riskrapportering genom fastställande och tillsyn av bankens strategiska mål, riskaptit samt styrande policydokument. Styrelsen har även ansvar för att banken är tillräckligt kapitaliserad för att möta identifierade väsentliga risker.

I bankens verksamhet uppstår olika typer av risker som kreditrisker, marknadsrisker, likviditetsrisker och operativa risker. Detta utvecklas närmare i avsnitt 10 och framåt.

Bankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som finns i verksamheten och att för dessa sätta lämpliga begränsningar i form av riskaptit och risklimiter samt försäkra att det finns kontroller på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte bryts. Interna regler inom området utvärderas och uppdateras regelbundet.

3.1 Riskhanteringssystem

Bankens riskhanteringssystem består av de strategier som möjliggör en kontinuerlig utvärdering av de risker som verksamheten är förknippad med. Det upprättade riskhanteringssystemet är en integrerad del av bankens beslutsprocesser och bidrar till att målen för bankens verksamhet kan uppnås inom beslutad riskaptit.

Bankens riskhanteringssystem är utformat inte bara för att följa regelverkskrav utan även för att tillmötesgå interna behov samt för att följa god marknadspraxis..

De huvudsakliga beståndsdelarna i bankens riskhanteringssystem är:

- Organisation, ansvarsfördelning och dualitet
- Principer och mål för att styra och hantera risker
- Riskaptit och risklimit
- Definierad process för riskhantering
- Riskmätningmetoder
- Process för intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU)
- Interna regler för riskhantering
- Funktion för oberoende riskkontroll
- Rapporteringsrutiner

Riskhanteringssystemet omfattar både de risker som ska täckas av de legala kapitalkraven och andra väsentliga risker som verksamheten för med sig. Riskhanteringssystemet utvärderas och uppdateras regelbundet för att säkerställa att varje del är relevant, korrekt och att de speglar gällande regelverk, praxis och förväntningar från bankens intressenter. Genom kompetenssäkring och tydliga processer skapas förutsättningar för en stabil riskkontroll och riskhantering där varje anställd har tydliga befogenheter, ansvar och förstår sin roll i processen.

3.2 Riskstrategi

Bankens verksamhet bedrivs så att riskprofilen vid varje tidpunkt är anpassad till bankens riskbärande kapacitet och i linje med fastställd riskaptit samt tillhörande risklimiter. En grundläggande förutsättning i bankens riskstrategi är därför att verksamhetsplanen tar utgångspunkt i och utvärderas gentemot fastställda mål och limiter. Detta gäller även bankens process för IKLU och kapitalplanering.

För att möjliggöra en god operativ styrning av riskexponeringen ska den riskrapportering som regelbundet rapporteras till styrelsen innehålla en uppföljning av hur riskexponeringen vid rapporteringstillfället förhåller sig till fastställd riskaptit och samtliga beslutade risklimiter. Om verksamheten under perioden mellan fastställda rapporteringstillfällen får kännedom om överträdelser av limiter, eller om det bedöms att det finns en betydande risk att överträdelse kommer att ske, ska detta omedelbart rapporteras till styrelsen.

Med riskbärande kapacitet avses förmågan att möta förluster som uppstår med i första hand bankens löpande intjäning och i andra hand genom utnyttjande av bankens kapitalbas. Utgångspunkten är att bankens förväntade förluster ska bäras av löpande intjäning medan oförväntade förluster ska täckas genom utnyttjande av bankens kapitalbas i den mån de inte täcks av löpande intjäning. Bankens likviditetutveckling följs löpande och en likviditetsreserv ska hållas med hänsyn till att innehaven ska vara likvida, även i ett stressat scenario. En beredskapsplan finns som löpande uppdateras och som inbegriper en intern kommunikationsplan.

Finansieringsstrukturen ska anpassas till tillgångarnas förutsättningar och ta hänsyn till beteenden i stressade marknadssituationer. Kundernas inlåning är basen för bankens finansiering och ska vårdas med sikte på långsiktiga relationer. För att ytterligare diversifiera bankens finansiering ska banken kunna välja att söka inlåning från andra banker.

Till skillnad från finansiella risker kan det för vissa risktyper, exempelvis legal risk och ryktesrisk, vara svårt att kvantifiera riskexponeringen och ställa denna i relation till riskbärande kapacitet. För dessa risker krävs en mer kvalitativ bedömning av hur risken ska hanteras och kostnaden för att minska riskexponeringen ska då vägas mot den bedömda effekten en viss åtgärd bedöms ha på risknivån.

En ytterligare viktig del av bankens strategi för att begränsa risktagandet är användandet av en dokumenterad process för godkännande av nya eller väsentligt förändrade, produkter, tjänster, marknader, processer, eller IT-system samt även vid större förändringar i bankens verksamhet eller organisation.

I enlighet med gällande regelverk, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut och CRR/CRD IV, ska ett institut ha en återhämtningsplan. Planen skall beskriva vilka åtgärder banken kan vidta för att återställa sin finansiella ställning vid en kraftig försämring. Banken har sedan 2014 i enlighet med regelverken årligen upprättat en sådan plan. Detta arbete belyser en viktig del av bankens riskstrategi. Banken tillämpar förenklad återhämtningsplan enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:6) om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner.

3.3 Tre försvarslinjer

Bankens riskhantering sker med utgångspunkt i den av styrelsen beslutade riskstrategin och utgörs av styrelsens beslutade ramar för riskhantering. Banken tillämpar en riskorganisation som bygger på tre försvarslinjer..

Första försvarslinjen utgörs av den operativa verksamheten. Andra och tredje försvarslinjen utgör kontrollfunktioner och är oberoende, såväl från verksamheten som från varandra. Andra försvarslinjen är organisatoriskt placerad under VD, men rapporterar såväl till ledning som till styrelse. Den tredje försvarslinjen är direkt placerad under bankens styrelse. Varje kontrollfunktionens arbete regleras av separata interna regler.

I första försvarslinjen återfinns verksamheten som ansvarar för att utföra det dagliga operativa arbetet. Det ligger på verksamhetens ansvar att ta risker som ligger i linje med styrelsens verksamhetsmål och riskapitet, att sätta pris på risken samt att rapportera till ledningen och till andra försvarslinjen. Alla inom första försvarslinjen ansvarar för att utföra detta arbete i enlighet med såväl externa som interna regelverk. Första försvarslinjen har fullt ansvar och äger styrning, risktagande, kontroll och uppföljning, inklusive incidentrapportering. Inom ramen för första försvarslinjens ansvar ligger även ett ansvar att åtgärda samt att löpande följa upp observationer som rapporterats av någon av kontrollfunktionerna. Varje risktyp har en riskägare.

Riskägare är en medarbetare inom banken som erhållit delegerat ansvar, från VD och/eller styrelsen för en given risktyp. Banken har tre riskägare, en för finansiella risker, en för kreditrisker samt en för operativa risker. Samtliga riskägare är verksamhetsansvariga i första försvarslinjen.

Riskägarna ansvarar för den dagliga och operativa hanteringen av riskerna i bankens verksamhet. Riskerna i den löpande verksamheten ska hanteras i enlighet med de interna styrdokument som fastställts av bankens VD och/eller styrelse. Det innebär att riskägarna inom ramen för respektive ansvarsområde ska: Övervaka, kontrollera, följa upp, rapportera samt vidta korrigering åtgärder avseende de oönskade risker banken träffas av.

Riskägarna är även ansvariga för att överträdelser och incidenter rapporteras till närmaste chef och bankens Riskkontrollfunktion. Vidare ansvarar Riskägare för att detta dokument kommuniceras till och tillämpas av de medarbetare som berörs

I andra försvarslinjen återfinns bankens riskkontrollfunktion och compliancefunktion som är oberoende från affärsverksamheten och därmed inte fattar några beslut i banken. Dessa funktioner stödjer och kontrollerar första linjens arbete med riskhantering och regelefterlevnad. Riskkontrollfunktionen kontrollerar att det finns en riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker dagligen. Funktionerna stödjer verksamheten i arbetet med att utforma rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande hanteringen av risker och regelefterlevnad.

I tredje försvarslinjen återfinns bankens funktion för internrevision. Internrevisionen ansvarar för att på styrelsens uppdrag, oberoende och objektivt, utvärdera och bedöma effektiviteten i bankens hela ramverk för intern styrning och kontroll, samt komma med rekommendationer och förslag till utveckling och förbättring av densamma. Detta innefattar löpande riskbaserade översyner av hela bankens arbete kopplat till riskhantering, styrning och kontroll samt ledningsprocesser. Detta innebär utvärdering av såväl första som andra försvarslinjens arbete. Identifierade iakttagelser tillsammans med föreslagna förbättringsområden ska löpande rapporteras till styrelse och VD.

Första försvarslinjen Affärsverksamheten	Andra försvarslinjen Kontrollfunktioner	Tredje försvarslinjen Revision
<ul style="list-style-type: none">• Äger risker• Efterleva externa och interna regler• Identifierar, hanterar och rapporterar risker• Implementerar och utför kontrollprocesser	<ul style="list-style-type: none">• Implementering av externa och interna regler• Identifiering, analys och värdering av risker• Stödja första linjen och styrelsen i frågor rörande intern styrning och kontroll• Kontrollera efterlevnaden	<ul style="list-style-type: none">• Granskning, utvärdering av andra och första försvarslinjen, riskhanteringssystemet, ramverket för intern styrning och kontroll, organisation och processer• Uppföljning av rekommendationer
Verkställande/ riskhanterande	Verkställande/ kontrollerande	Icke verkställande/ säkerställande
<ul style="list-style-type: none">• Affären (chefer och medarbetare)• Supportfunktioner (Juridik, Säkerhet, HR, m.fl.)	<ul style="list-style-type: none">• Riskkontroll• Compliance	<ul style="list-style-type: none">• Internrevision

3.4 Styrelsens riktlinjer för att styra och hantera risker

På uppdrag av styrelsen ska banken hantera och utvärdera sin exponering mot de risker som verksamheten är exponerad för i enlighet med följande övergripande principer:

- En hög riskmedvetenhet och sund riskkultur ska finnas hos alla i banken. En tydlig riskkultur skapas genom riskmedvetenhet, ändamålsenliga och effektiva processer för riskhantering, dualitet och transparens, t.ex. gällande potentiella intressekonflikter och ersättningsystem samt tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Varje medarbetare ska vara medveten om och förstå de risker som är förknippade med den egna verksamheten.
- Det ska finnas dokumenterade interna rutiner och kontrollsystem, som även tydliggör ansvar och befogenheter.
- Banken ska ha adekvata rutiner för att bedöma och minimera riskerna med att införa nya produkter och tjänster men även väsentligt förändrade sådana. Processen ska även appliceras på större förändringar av organisationen eller verksamheten. Processen syftar till att bedöma och utvärdera nytillkommande risker mot bankens riskaptit och vid väsentlig påverkan på riskprofilen ska den interna kapital- och likviditetsutvärderingen uppdateras.
- Mätmetoder och systemstöd ska vara anpassade till verksamhetens behov, komplexitet och storlek.
- Alla väsentliga risker ska identifieras, kvantifieras, analyseras och rapporteras. Risker som banken inte kan få lämplig avkastning på ska minimeras.
- Incidentrapportering ska vara väl fungerande och heltäckande enligt en dokumenterad process.
- För att uppnå önskad kvalitet och effektivitet inom både affärs- och kontrollaktiviteter ska det finnas tillräckliga resurser och kompetens.
- Det ska finnas en väl dokumenterad och kommunicerad kontinuitetshantering inkluderande beredskapskontinuitets- och återställningsplan.
- Funktionen för riskkontroll ska vara oberoende och ansvarar för att löpande identifiera och följa upp de risker som banken är eller kan komma att exponeras mot.

3.5 Riskkontrollfunktionen i organisationen

Funktionen är oberoende i förhållande till bankens operativa affärsverksamhet. Funktionen är direkt underställd VD och rapporterar direkt till styrelsen. Riskkontrollfunktionen föredrar kvartalsvis riskrapporten i Risk- och Revisionsutskottet.

3.6 Rapportering

Funktionen för riskkontroll rapporterar regelbundet sina iakttagelser och rekommendationer till styrelse, VD och övrig ledning. Funktionen lämnar en skriftlig riskrapport vid minst fyra ordinarie styrelsemöten per år. Riskägare inom verksamheten informerar Riskkontrollfunktionen i sådana fall då det skett väsentliga avvikelser eller i övrigt händelser som kan innebära en förhöjd risk eller kostnad

3.7 Deklaration

Styrelsen har beslutat att deklarerat följande om riskhanteringssystemet:

Banken har ett tillfredsställande riskhanteringssystem, vars struktur och processer är ändamålsenliga i förhållande till bankens affärsstrategi, riskprofil och styrelsens övergripande riskstrategi, vilken redovisas ovan i avsnitt 3.

Styrelsen har vidare beslutat om denna riskförklaring:

Bankens riskaptit utgår från de långsiktiga strategiska målen, avkastningskrav och den risk som kan accepteras för att uppnå detta.

Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som gör att banken kan utvecklas och vara en långsiktigt relevant aktör i enlighet med vald affärsmodell samt ha tillräcklig ekonomisk styrka för att kunna göra egna val i strategiska utvecklingsfrågor.

Bankens risktagande ska vara kontrollerat och balanseras mot affärs- och kapitalmål. I syfte att begränsa bankens riskprofil har styrelsen fastställt limiter för de väsentliga risker som banken identifierat att verksamheten är exponerad mot. Huvudinriktningen är att beslutade limiter ska vara tillämpliga i den dagliga verksamheten och styra direkt mot riskaptiten eller krävas av legala skäl.

Bankens kapital är avgörande för bankens utveckling och existens. Bankens eget kapital kan mätas på flera sätt bl. a. som totalt eget kapital och kapitalbas. Även om hela det totala egna kapitalet är det som skyddar i händelse av förluster så är det i första hand den av regelverken definierade kapitalbasen som följs för att visa bankens möjlighet att absorbera förluster. Bankens styrelse har därför fastställt att bankens kärnprimärkapitalrelation minst ska överstiga bankens kapitalkrav enligt Pelare 1, Pelare 2 och maximala buffertkrav med 5 procentenheter. Per 2021-12-31 uppgår bankens totala kapitalrelation till 19,63 % vilket innebär att kapitalnivån överstiger kapitalkrav inklusive buffertkrav och pelare 2-krav med 3,85 procentenheter. Bruttosoliditeten uppgår till 7,57 %. Bankens likviditetssituation är mycket god och överstiger med marginal de limiter som fastställts. Exempelvis uppgår LCR till 219 % samt NSFR till 133 %. Bankens limitsystem styr mot bankens övergripande risk- och affärsstrategi. Bankens riskhantering säkerställer därmed att bankens riskprofil håller sig inom de ramar som styrelsen har beslutat för verksamheten.

4 Kapitalsituation

Banken har beräknat minimikapitalkrav enligt tillsynsförordningen samt svenska föreskrifter FFFS 2014:12), lagen (2014:966) om kapitalbuffertar samt annan relevant vägledning. Kapitalkrav beräknas för de risker som banken har, kreditrisk, operativ risk och motpartsrisk i form av kreditvärdighetsjusteringsrisk (CVA). Banken tillämpar dels intern riskklassificeringsmetod och dels schablonmetod för beräkning av kreditrisk. Banken har tillstånd att använda Internmetoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker avseende den huvudsakliga delen av bankens kreditportfölj. Tillståndet avser exponeringar i exponeringsklasserna Retail, Corporate och institut i kreditportföljer. För de exponeringar där IRK-metoden inte tillämpas används istället schablonmetoden. Kapitalkrav för CVA-risk beräknas enligt schablonmetoden. Operativ risk beräknas enligt schablonmetoden. Banken har inget handelslager och därmed ingen beräkning eller avsättning för detta.

Förutom minimikrav på kapital enligt pelare 1 genomför banken en intern kapital- och likviditetsutvärdering (IKLU). Denna regleras i Pelare 2 enligt lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar, lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, FI:s föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar och förordning (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Förutom bankens egen interna kapital- och likviditetsutvärdering omfattar denna del även Finansinspektionens utvärderingsprocess. Finansinspektionen gör i denna en individuell bedömning av varje banks kapitalbehov. IKLU-processen innefattar en omfattande bedömning av bankens risker och kapitalbehovet för dessa samt likviditetsutvärdering med scenarionalyser. IKLU-processen säkerställer att banken har tillräckligt med kapital även för mer oförutsedda risker genom att ha en tillräckligt stor kapitalbas samt en tillräckligt stor likviditetsbuffert. Processen säkerställer att banken på ett tydligt och adekvat sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av bankens interna kapitalbehov i relation till detta. Kapitalutvärderingen dokumenteras genom en detaljerad redogörelse av kapitalsituationen inklusive en beskrivning av bankens aktuella riskprofil och riskprofilen för tre år framåt. Dessutom redogörs för vilka metoder banken använder för att mäta och hantera risker, risklimiter och bedömning av kapital uppdelat per relevanta riskkategorier. IKLU-processen innefattar alla risktyper som antas kunna påverka bankens verksamhet. Utöver kreditrisker och operativa risker utvärderas kapitalbehovet även för bland annat ränterisk, kreditspreadrisk, likviditetsrisk, ryktesrisk och strategiska risker. Stresstester och känslighetsanalyser är viktiga metoder i bedömningen av kapital- och likviditetsbehovet. Ekonomi- och Finanschef är ansvarig för att driva IKLU-processen. Processen genomförs minst årligen och fastställs av styrelsen.

De risker som identifieras inom ramen för pelare 2 ska täckas åtminstone till 67 procent av primärkapital. Bankens kapitalbas består i sin helhet av kärnprimärkapital och bankens pelare 2 risker täcks därmed till 100 procent av kärnprimärkapital. Finansinspektionen har under 2021 inte genomfört någon översyn och utvärdering (ÖUP enligt lagen om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag) av banken. I samband med en sådan översyn och utvärdering av ett kreditinstitut ska Finansinspektionen utvärdera lämpliga kapitalbasnivåer för institutet. Finansinspektionen ska underrätta institutet om skillnaden mellan dessa nivåer och kapitalbaskraven enligt tillsynsförordningen, tillsynslagen och lagen (2014:966) om kapitalbuffertar. I tillägg till minimikapitalkraven ska kreditinstitut hålla en kapitalkonserveringsbuffert om 2,5 procent av det riskvägda exponeringsbeloppet. Banken ska därtill hålla en kontracyklisk kapitalbuffert utöver minimikapitalkrav och kapitalkonserveringsbuffert i enlighet med lagen (2014:966) om kapitalbuffertar. Finansinspektionen meddelade under september 2021 att den höjer det kontracykliska buffertvärdet till 1 procent av riskexponeringsbeloppet. Kravet träder i kraft tredje kvartalet 2022. Den kontracykliska bufferten kan som högst uppgå till 2,5 procent. Båda buffertarna ska till 100 procent täckas av kärnprimärkapital. Avseende den införda Vägledningsbufferten, (Finansinspektionens Promemoria 2020-11-20, FI Dnr 20-20990), bedömer banken att en förväntad nivå kan sättas till mellan 1 och 2 % . Hur Vägledningen ska beräknas och det krav Finansinspektionen beslutar för varje institut kommer att meddelas banken vid nästa ÖUP. Som en indikation har Finansinspektionen nämnt att Vägledningsbufferten kan komma att uppgå till mellan 1-1,5%.

Bankens kapitalbas uppgick vid årsskiftet 2021 till 621 mkr (551 mkr) och består i sin helhet av kärnprimärkapital. Se även bilden nedan om kapitalbas. Bruttosoliditetsgraden beräknas som kvoten av primärkapital och ett totalt exponeringsmått. Bankens bruttosoliditetstal ökade med 0,30 procentenheter till 7,57 procent. Se även avsnitt nedan om bruttosoliditet. Övergripande har banken som mål att ha en total kapitalrelation som med marginal överstiger det lagstadgade kravet. Styrelsens långsiktiga kapitalmål är att total kapitalrelation ska överstiga lagstadgade kapitalkrav, inklusive buffertkrav och pelare 2-krav, med 3 procentenheter. Per 2021-12-31 uppgår bankens totala kapitalrelation till 19,63 procent vilket innebär att kapitalnivån överstiger kapitalkrav inklusive buffertkrav och pelare 2-krav med 3,85 procent. Bankens bruttosoliditetstal uppfyller med god marginal kravet som uppgår till 3 procent.

5. Kapitalkrav

Beräkning av kapitalkrav är utförd i enlighet med CRR, lagen (2014:966) om kapitalbuffertar och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Banken tillämpar intern riskklassificeringsmetoden (IRK-metoden) för beräkning av kreditrisk. Banken har tillstånd av Finansinspektionen att använda IRK-metoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisker avseende bankens kreditportfölj. I denna kreditportfölj används IRK-metoden avseende utlåning till hushåll, företag och institut. För de exponeringar där IRK-metoden inte tillämpas används istället schablonmetoden. För operativa risker tillämpas banken schablonmetoden.

Kapitalkravet för kreditrisker, Pelare 2 påslag och buffertar framgår av tabellen nedan:

Totalt kapitalbaskrav

TSEK	2021-12-31	2021-06-30	2020-12-31
Kapitalbaskrav i Pelare 1 exklusive buffertkrav	253 215	238 811	233 672
Kapitalbaskrav för andra risker än låg bruttosoliditet (Ålagt Pelare 2 krav)	-	-	-
Kapitalbaskrav för internt bedömt kapitalbehov i Pelare 2 (alt. till ålagt Pelare 2 krav ovan)	88 018	95 146	72 225
Kapitalkrav kapitalkonserveringsbuffert	79 130	74 628	73 023
Ytterligare kapitalbaskrav, Pelare 2 vägledning (alternativt kapitalplaneringsbuffert)	-	-	-
Kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet	-	-	-
Totalt kapitalbaskrav (Summa)	420 363	408 585	378 920
	%	%	%
Kapitalbaskrav i Pelare 1 exklusive buffertkrav	8,00%	8,00%	8,00%
Kapitalbaskrav för andra risker än låg bruttosoliditet (Ålagt Pelare 2 krav)	-	-	-
Kapitalbaskrav för internt bedömt kapitalbehov i Pelare 2 (alt. till ålagt Pelare 2 krav ovan)	2,78%	3,19%	2,47%
Kapitalkrav kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	2,50%	2,50%
Ytterligare kapitalbaskrav, Pelare 2 vägledning (alternativt kapitalplaneringsbuffert)	-	-	-
Kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet	-	-	-
Totalt kapitalbaskrav (Summa)	13,28%	13,69%	12,97%

5.1 Kapitalrelation och bruttosoliditetsgrad

Det totala kapitalkravet i Pelare 1 för banken uppgick per 2021-12-31 till 253 mkr (234 mkr). Då kapitalbasen endast består av kärnprimärkapital som vid samma tidpunkt uppgick till 621 mkr (551 mkr) ger det en kärnprimärkapitalrelation på 19,63% (18,88 procent).

Bankens bruttosoliditet utgörs av relationen mellan bankens kärnprimärkapital i förhållande till bankens samtliga tillgångar samt eventalförpliktelser och ansvarsförbindelser. Till skillnad mot kärnprimärkapitalrelation och total kapitalrelation tas ingen hänsyn till att vissa tillgångar, eventalförpliktelser och ansvarsförbindelser riskvägs, utan alla exponeringar tas upp till nominellt belopp. Summan av dessa exponeringar utgör "Totalt exponeringsmått". Som en del i det så kallade Bankpaketet, införs ett bruttosoliditetskrav som ska fungera som en säkerhetsspärr för hur lågt kapitalkravet kan bli. Bruttosoliditetskravet uppgår till 3 procent. Bankens bruttosoliditetstal ökade med 0,30 procentenheter till 7,57 procent. Förändringen uppstår genom att banken ökat kapitalbasen mer i förhållande till totalt exponeringsmått även om utlåningen ökat under året. Bankens bruttosoliditetstal uppfyller med god marginal kravet som uppgår till 3 procent och att tillräcklig beredskap kan upprätthållas genom löpande bevakning av utvecklingen.

	2021-12-31	2021-06-30	2020-12-31
Tillgänglig kapitalbas (belopp)			
Kärnprimärkapital	621 300	548 540	551 387
Primärkapital	621 300	548 540	551 387
Totalt kapital	621 300	548 540	551 387
Riskvägda exponeringsbelopp			
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	3 165 188	2 985 137	2 920 905
Kapitalrelationer (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Kärnprimärkapitalrelation (i %)	19,63%	18,38%	18,88%
Primärkapitalrelation (i %)	19,63%	18,38%	18,88%
Total kapitalrelation (i %)	19,63%	18,38%	18,88%
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera andra risker än risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
varav: ska utgöras av kärnprimärkapital (i procentenheter)	-	-	-
varav: ska utgöras av primärkapital (i procentenheter)	-	-	-
Totala kapitalbaskrav för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	8%	8%	8%
Kombinerat buffertkrav och samlat kapitalkrav (som en procentandel av det riskvägda exponeringsbeloppet)			
Kapitalkonserveringsbuffert (i %)	2,50%	2,50%	2,50%
Konserveringsbuffert på grund av makrotillsynsrisiker eller systemrisk identifierade på medlemsstatsnivå (i %)	-	-	-
Institutspecifik kontryckisk kapitalbuffert (i %)	0%	0%	0%
Systemriskbuffert (i %)	-	-	-
Buffert för globalt systemviktigt institut (i %)	-	-	-
Buffert för andra systemviktiga institut (i %)	-	-	-
Kombinerat buffertkrav (i %)	2,50%	2,50%	2,50%
Samlade kapitalkrav (i %)	10,50%	10,50%	10,50%
Tillgängligt kärnprimärkapital efter uppfyllande av de totala kapitalbaskraven för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	11,63%	10,38%	10,88%
Bruttosoliditetsgrad			
Totalt exponeringsmått	8 208 355	8 173 792	7 579 694
Bruttosoliditetsgrad (i %)	7,57%	6,71%	7,27%
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (som en procentandel av det totala exponeringsmättet)			
Ytterligare kapitalbaskrav för att hantera risken för alltför låg bruttosoliditet (i %)	-	-	-
varav: ska utgöras av kärnprimärkapital (i procentenheter)	-	-	-
Totala krav avseende bruttosoliditetsgrad för översyns- och utvärderingsprocessen (i %)	3,00%	3,00%	3,00%
Bruttosoliditetsbuffert och samlat bruttosoliditetskrav (som en procentandel av det totala exponeringsmättet)			
Krav på bruttosoliditetsbuffert (i %)	-	-	-
Samlat bruttosoliditetskrav (i %)	3,00%	3,00%	-

6. Regelverksförändringar

Efter den senaste finanskrisen genomfördes en global reform av regelverken för att minska riskerna i banksektorn och för att stärka bankers motståndskraft mot finansiell stress. Dessa regelverksförändringar kommer inom de närmsta åren, i olika omfattningar, ha en inverkan på banken.

Banken tillämpar internmetoden för beräkning av riskvägda exponeringsbelopp för kreditrisk. Regelverket för Internmetoden har genomgått en rad förändringar. Arbetet har letts av European Banking Authority (EBA) som har publicerat ett antal riktlinjer och tekniska standarder som förtydligar tillämpningen av CRR. Definitionen av fallissemang har tydliggjorts, bland annat vad som innefattar en väsentligt förfallen kreditförpliktelse. EBA:s riktlinjer för PD-skattning, LGD-skattning och hantering av fallerade exponeringar tydliggör tillämpningen av CRR och infattar mer precisa krav på hur modeller kan konstrueras. Bankens arbetar löpande, både själva och tillsammans med Swedbank, med att uppdatera samtliga modeller och implementera regelverken under 2022 och 2023.

Den 27 oktober 2021 publicerade EU-kommissionen sitt förslag till uppdaterade kapitaltäckningsregler som inför de sista delarna till Basel III-regelverket, även kallat Basel 4. Reglerna införs genom en uppdaterad tillsynsförordning (CRR) och ett uppdaterat direktiv (CRD). Direktivet måste införas i svensk lagstiftning innan det blir gällande för svenska banker. Basel 4 innefattar bland annat en ny schablonmetod för kreditrisk och operativa risker, reviderade regler för bruttosoliditet, och revidering av IRK-metoden för kreditrisk och ett riskviktsgolvet (output floor) för banker som använder internmetoden. Schablonmetoden för kreditrisk bedöms vara mer riskkänslig och granulär än gällande schablonmetod. Schablonmetoden utgör också grunden för det föreslagna riskviktsgolvet, som innebär att en banks riskvägda tillgångar måste vara det högsta av endera totala riskvägda tillgångar enligt internmetoden eller) 72,5 % av totala riskvägda tillgångar enligt nya schablonmetoden. Detta fasas in under en period om 6 år. EU-kommissionen föreslår att reglerna träder i kraft 1 januari 2025, två år efter Baselkommitténs tidsplan.

Finansinspektionen beslutade den 29:e september att höja de kontracykliska buffertvärdet till 1% med tillämpning från och med 29:e september 2022. FI sänkte i mars 2020 det kontracykliska buffertvärdet från 2,5 procent till 0 procent med anledningen av den ekonomiska osäkerheten i samband med Coronapandemins utbrott. FI aviserade att de avser att gradvis höja buffertvärdet till 2 procent under 2022 om den ekonomiska återhämtningen fortsätter samt att riskerna som är kopplade till tillgångsmarknader och skuldsättning kvarstår kan FI även därefter komma att höja buffertvärdet ytterligare.

7 Risker

7.1 Kreditrisk

7.1.1 Definition

Med kredit- och motpartsrisk avses risken att banken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Det omfattar också den risk som banken tar på sig när banken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts fullgörande av betalning till innehavaren av den finansiella garantin.

7.1.2 Riskkaptit

Kreditgivning och hantering av kreditrisker är ett av bankens kärnområden och affärsverksamhet. Bankens riskkaptit avseende kreditrisker definieras som att genomsnittlig kreditförlustnivå i egen portfölj, över en konjunkturcykel, inte ska överstiga 0,30 procent. Dessutom sätts limiter för koncentrationsrisker (bransch, namn och geografi) relaterat till kapitalrelation.

Styrelsens riskkaptit som fastställts i riskdokumentet visar på att det är önskvärt att relationen RWA/EAD avseende utlåning till allmänheten ska ligga under 38 % på banknivå (riskviktsgolv inkluderat).

7.1.3 Riskhantering

Kreditrisken utgör den största delen i beräkningen av bankens kapitalkrav. Kreditrisker förekommer i hela processen vid kreditgivning och beaktas i samtliga moment som prospektering, beredning, utbetalning och under löptiden. Det är därför centralt att det finns en god hantering av kreditrisker. Detta säkerställs bland annat genom ett heltäckande regelverk för kreditgivning och en väl fungerande kreditprocess vilket bland annat uppnås genom att löpande utbilda samtliga anställda som är delaktiga i processen för kreditgivning. Risken i bankens utlåning till allmänheten hanteras genom att samtliga kreditansökningar prövas utifrån ett antal grundläggande kriterier som utgör basen för bankens kreditverksamhet. Här ingår bedömning av kundens återbetalningsförmåga och finansiella ställning, värdering av säkerheter, ändamålet med krediten, bedömning av omvärldsfaktorer, miljörisker och andra hållbarhetsrisker samt bankens förståelse för affären och uthållig lönsamhet. Därtill är en rättvisande riskklassificering av krediterna synnerligen viktig samt även säkerställandet av att kreditriskmodellerna som används fungerar ändamålsenligt. För befintliga kreditengagemang ligger fokus på löpande utvärdering i syfte att identifiera förhöjda kreditrisker och vidta åtgärder för att förebygga kreditförluster. I detta ingår till exempel att värdera och utvärdera säkerheterna för krediterna. Slutligen säkerställs årligen genom bankens interna kapitalutvärderingsprocess att tillräckligt kapital hålls för att täcka oväntade kreditförluster och förändrad riskexponering.

7.1.4 Regelverk och tillämpad metod

Banken mäter sina kreditrisker löpande. Portföljen genomlysas ur flera olika dimensioner som; riskklasser, säkerheter, volymförändringar, osäkerhetsnivåer med mera. Banken har tillstånd från Finansinspektionen att använda intern riskklassificeringsmetod (IRK) för kreditstocken, avseende instituts-, företags- och hushållsexponeringar. De delar som inte omfattas av IRK kapitaltäcks istället i enlighet med schablonmetoden enligt undantag från FI.

Banken övervakar kommande regelverksförändringar löpande. Ansvar för övervakningen ligger på banken med stöd av compliancefunktionen som även är stödjande till organisationen vid implementering och tillämpning av nya regelverk.

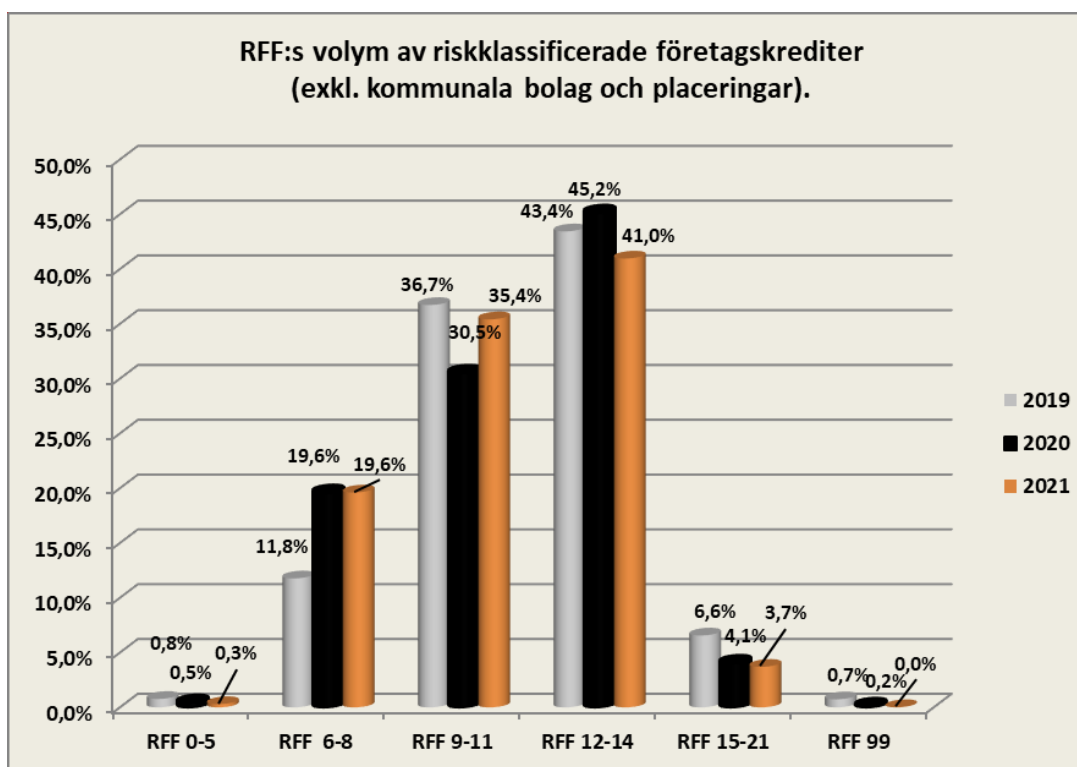
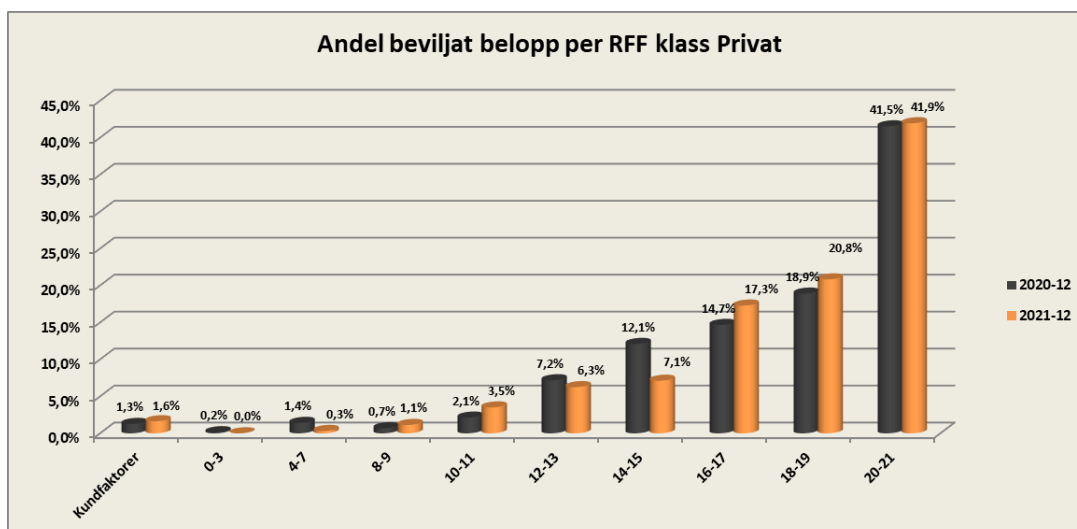
7.1.5 Riskklassificering

Riskklass prövas och fastställs i samband med beslut för kreditgivning och kredituppföljning. Riskklassen ligger till grund och påverkar omfattningen av analys och dokumentation av kunden samt hur kunden ska följas upp. Kunder med låg risk kan hanteras i en enklare och snabbare kreditprocess. Kunder med högre risk leder till ökade uppföljningskrav. Klassificeringen syftar till att uppskatta sannolikheten för fallissemang inom ett år och uttrycks på en skala med 23 klasser där 0 representerar störst risk, 21 representerar lägst risk, samt en klass för fallissemang.

Nedanstående tabell beskriver bankens riskklassificering och hur den relaterar till den teoretiskt beräknade sannolikheten för fallissemang inom 12 månader (PD) samt indikativ rating enligt Standard & Poor's. Av de IRK-klassade hushållskrediterna som beviljats under 2021 så ligger 87% (87%) inom scoringintervallet 14-21, avseende företagsexponeringarna så ligger 26 % (32 %) inom riskklasserna 13-21, så kallad investment grade, där risken för fallissemang bedöms vara låg. Tabellen nedan beskriver bankens riskklassificering och hur den relaterar till den beräknade sannolikheten för fallissemang inom ett år samt hur det indikativt korresponderar med en rating från Standard & Poor's.

Riskklass enligt IRK

	RFF	PD %	Indikativ rating
Fallerade	Fallerad	100	D
Hög risk	0-5	>5.7	C till B
Förhöjd risk	6-8	2.0-5.7	B+
Normal risk	9-12	0.5-2.0	BB- till BB+
Låg risk	13-21	<0.5	BBB- till AAA

Modellerna för att ta fram riskklassificeringen är av två olika typer. Den ena bygger på statistisk metod, vilket förutsätter tillgång till en stor mängd information om motparter samt tillräckligt stor andel av information om motparter som fallerat. I de fall statistiska metoder inte är tillämpliga används modeller där bedömningskriterierna fastställs genom manuell bedömning på specifika kriterier. Validering av modellen görs vid större förändringar samt årligen i syfte att säkerställa att de mäter risken på ett korrekt vis. Modellerna skattar normalt en sannolikhet för fallissemang på ett års sikt.

7.1.6 Säkerheter

Bankens utlåning sker framförallt mot säkerhet i fastigheter vilket banken har lång erfarenhet och väl fungerande rutiner för. Uppdateringar av säkerheternas värden sker årligen för företagsexponeringar och vid behov för exponeringar mot hushåll. I tabellen nedan redovisas exponering i förhållande till de säkerheter som ställts för krediten, främst avser dessa säkerheter pantbrev i fastigheter.

Kreditriskexponering, brutto och netto 2021	Kreditrisk- exponering (före nedskriv- ning)	Förlust- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering m hänsyn till säkerheter
Tillgodohavanden hos centralbanker	908		908		908
Belåningsbara statsskuld- förbindelser mm	578 766		578 766		578 766
Utlåning till kreditinstitut	285 822		285 822		285 822
Utlåning till allmänheten	6 666 819	-6 701	6 660 118	6 340 889	319 229
<i>Utlåning mot säkerhet av:</i>					
Statlig och kommunal borgen ²	45 028	-81	44 947	44 947	–
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	3 114 371	-1 040	3 113 331	2 914 297	199 034
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	936 826	-393	936 433	893 928	42 505
Pantbrev i jordbruksfastigheter	518 649	-155	518 494	515 503	2 991
Pantbrev i andra näringsfastigheter	1 255 191	-1 348	1 253 843	1 245 107	8 736
Företagsinteckning	226 113	-1 976	224 137	223 063	1 074
Övriga ⁵	856 463	-1 708	854 755	504 044	350 711
<i>varav: kreditinstitut</i>			–		
Summa	7 532 315	-6 701	7 525 614	6 340 889	1 184 725
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	5 107	-1 864	3 243		
Obligationer och andra räntebärande värdepapper					
Andra emittenter					
- AAA	61 269		61 269		61 269
- A	12 021		12 021		12 021
- BBB eller lägre	4 010		4 010		4 010
Summa	77 300	–	77 300	–	77 300
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	–		–		
Övriga exponeringar					
Åtaganden	412 029	-121	411 908		411 908
Utställda lånelöften	404 898		404 898		404 898
Utställda finansiella garantier	92 976	-1 928	91 048		91 048
Summa	909 903	-2 049	907 854	–	907 854
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	4 321	-1 334	2 987	–	2 987
Total kreditriskexponering	8 806 248	-8 750	8 797 498	6 340 889	2 456 609
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	9 428	-3 198	6 230		

**Kreditriskexponering,
brutto och netto 2020**

	Kreditrisk- exponering (före nedskriv- ning)	Förtult- reserv	Redovisat värde	Värde av säkerheter	Kreditrisk- exponering m hänsyn till säkerheter
Tillgodohavanden hos centralbanker	1 146		1 146		1 146
Belåningsbara statsskuld- förbindelser mm	400 074		400 074		400 074
Utlåning till kreditinstitut	338 747		338 747		338 747
Utlåning till allmänheten	5 868 102	-13 169	5 854 933	5 230 022	624 911
<i>Utlåning mot säkerhet av:</i>					
Statlig och kommunal borgen ²	92 779	-80	92 699	92 669	30
Pantbrev i villa- och fritids-fastigheter ³	2 709 057	-2 387	2 706 670	2 547 251	159 419
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	753 685	-200	753 485	736 619	16 866
Pantbrev i jordbruksfastigheter	467 888	-132	467 756	457 575	10 181
Pantbrev i andra näringsfastigheter	1 130 553	-1 282	1 129 271	1 113 149	16 122
Företagsinteckning	238 886	-7 614	231 272	229 502	1 770
Övriga ⁵	814 001	-1 474	812 527	53 227	759 300
<i>varav: kreditinstitut</i>			–		–
Summa	6 608 069	-13 169	6 594 900	5 230 022	1 364 878
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	10 934	-7 630	3 304		
Värdepapper					
Andra emittenter					
- AAA	61 610		61 610		61 610
- A	4 006		4 006		4 006
- BBB eller lägre	87 006		87 006		87 006
Summa	152 622	–	152 622	–	152 622
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	–		–		–
Övriga exponeringar					
Åtaganden	926 551	-76	926 475		926 475
Utställda lånelöften	327 724		327 724		327 724
Utställda finansiella garantier	161 628	-4 534	157 094		157 094
Summa	1 415 903	-4 610	1 411 293	–	1 411 293
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	11 152	-3 380	7 772		7 772
Total kreditriskexponering	8 516 487	-17 779	8 498 708	5 230 022	3 268 686
Varav kreditförsämrade på rapportdagen	22 086	-11 010	11 076	–	–

7.1.7 Kreditriskjusteringar

Redovisningsprinciperna innebär att förväntade kreditförluster redovisas för utlåning till allmänheten och övriga poster i balansräkningen som redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Vidare redovisas även förlustreserveringar på off balance-exponeringarna lämnade låneåtagande (t.ex. outnyttjade checkräkningskrediter) och utställda finansiella garantier. Vid den initiala redovisningen redovisas en förlustreserv baserat på vad som statistiskt kan förväntas för de kommande 12 månaderna (stadie 1). För det fall det uppstått en betydande ökning av kreditrisk, beräknas istället förlustreserven för hela den återstående förväntade löptiden (stadie 2 eller om exponeringen betraktas som kreditförsämrad – stadie 3).

Reserven för kreditförluster värderas enligt en modell för förväntade kreditförluster och speglar ett sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera en rad möjliga utfall med hänsyn tagen till all rimlig och verifierbar information som är tillgänglig på rapporteringsdagen utan orimlig kostnad eller ansträngning. Kreditförlustreserveringarna värderas utifrån om det inträffat en betydande ökning av kreditrisken jämfört med första redovisningstillfället för ett instrument.

- Stadie 1 omfattar finansiella instrument där ingen betydande ökning av kreditrisken inträffat sedan första redovisningstillfället och de motparter som omfattas av bankens policy för låg kreditrisk vid rapporteringstillfället, en riskbedömning som motsvarar "investment grade" (tillämpas dock endast på värdepapper).
- Stadie 2 omfattar finansiella instrument där en betydande ökning av kreditrisk inträffat sedan första redovisningstillfället men där det vid rapporteringstillfället saknas objektiva belägg för att fordran är osäker.
- Stadie 3 omfattar finansiella instrument för vilka objektiva belägg har identifierats för att fordran är osäker.

För finansiella instrument som hänförs till stadie 1 motsvarar reserveringen den kreditförlust som förväntas inträffa inom 12 månader och för finansiella instrument i stadie 2 där en betydande ökning av kreditrisken har identifierats samt osäkra fordringar i stadie 3 motsvarar reserveringen de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid representerar förluster från alla fallissemangshändelser som är möjliga under det finansiella instrumentets återstående löptid. De förväntade kreditförlusterna som förväntas inträffa inom 12 månader representerar den del av de förväntade kreditförlusterna för det finansiella instrumentets återstående löptid som beror av fallissemangshändelser inom 12 månader efter rapporteringsdagen.

Fastställande av en betydande ökning i kreditrisk

En kredit som varit föremål för en betydande ökning av kreditrisk ingår inte längre i stadie 1 utan i stadie 2 (förutsatt att den inte är kreditförsämrad). Banken bedömer om det skett en betydande ökning av kreditrisk genom att använda en kombination av individuell och kollektiv information och kommer att spegla ökningen i kreditrisk på individuell instrumentnivå. Den kvantitativa metod som används för bedömning av ökad kreditrisk utgörs av en framåtriktad skattning av varje enskild exponerings risk för fallissemang. Metoden utgår från bankens system för klassificering av kreditrisk. Skalan av ratingklasser går från 21 (som indikerar bästa riskklass) till klass 1 (som indikerar sämsta riskklass). Ratingskalorna är uppbyggda för fyra olika kundsegment. Beroende på vilken initial rating som ett lån haft så krävs ett visst antal steg på denna ratingskala mot en lägre rating för att ökningen av kreditrisk ska anses ha ökat betydligt. Ju lägre initial rating, desto färre steg av försämringar av rating krävs för att en betydande ökning av kreditrisk ska anses ha uppkommit. När låntagaren har förfallna obetalda belopp äldre än 30 dagar, så betraktas dessa exponeringar alltid som exponeringar som har en väsentlig ökning av kreditrisk. Om den interna ratingen i ett senare skede har förbättrats i tillräcklig grad så att en betydande ökning av kreditrisk inte längre föreligger vid jämförelse med rating vid initial redovisning, kommer krediten att återföras från stadie 2 till stadie 1.

Nödlidande exponeringar och exponeringar med anstånd

Liksom enligt tidigare principer redovisas kommer förlustreserv redovisas för den återstående löptiden för nödlidande exponeringar när en eller flera händelser som har en negativ inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången har inträffat (stadie 3). Ett lån anses vara nödlidande enligt samma förutsättningar som tidigare principer vid definitionen av osäkert lån dvs. när det är 90 dagar sent i betalningar eller när det finns andra belägg i form av observerbara uppgifter om följande händelser:

- a) Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren.
- b) Ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller oreglerade betalningar.
- c) Långgivaren eller låntagaren har, av ekonomiska eller avtalsmässiga skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga.
- d) Det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion.

Om ett tidigare lån som ansetts vara nödlidande inte längre är det, sker en omföring antingen till stadie 2 (om det jämfört med när lånet lämnats föreligger en betydande ökning av kreditrisk) eller till stadie 1.

Värdering av förväntade kreditförluster

Förväntade kreditförluster beräknas för varje individuell kreditexponering som den diskonterade produkten av sannolikheten för fallissemang (PD), kreditexponering vid fallissemang (EAD) och förlust vid fallissemang (LGD). Bankens definition av fallissemang följer den regulatoriska definitionen av fallissemang eftersom den används vid kreditriskhantering och omfattar bland annat krediter som är mer än 90 dagar försenade i betalningar. PD motsvarar sannolikheten för att en låntagare kommer att falla vid en given tidpunkt under den finansiella tillgångens återstående löptid. EAD motsvarar en förväntad kreditexponering vid fallissemangstidpunkten efter att hänsyn tagits till tidpunkten för avtalsenliga betalningar samt förväntat utnyttjande av revolverande krediter och lånelöften utanför balansräkningen. LGD motsvarar den förväntade kreditförlusten på en fallerad kreditexponering med hänsyn tagen till egenskaper hos motparten, säkerheter och produkt typ. Förväntade kreditförluster bestäms genom att beräkna PD, LGD och EAD för varje framtida månad fram till och med slutet av den förväntade löptiden av en kreditexponering. Dessa tre parametrar multipliceras och justeras med överlevnadssannolikheten eller sannolikheten för att kreditexponeringen inte har blivit förskottsbelagd eller fallerad en tidigare månad. På detta sätt beräknas de månatliga förväntade kreditförlusterna vilka sedan diskonteras tillbaka till rapporteringsdagen med den ursprungliga effektivräntan och summeras. En summering av de månatliga förväntade kreditförlusterna fram till och med slutet av den förväntade löptiden ger de förväntade kreditförlusterna för tillgångens återstående löptid och summan av de kreditförluster som förväntas inträffa inom 12 månader ger de förväntade förlusterna för de kommande 12 månaderna.

När de förväntade kreditförlusterna beräknas tar banken hänsyn till minst tre scenarier (ett basscenario, ett positivt och ett negativt scenario) med relevanta makroekonomiska variabler såsom BNP, bostadspriser och arbetslöshet. Riskparametrarna som används för att beräkna förväntade kreditförluster införlivar effekterna av makroekonomiska prognoser. Varje makroekonomiskt scenario tilldelas en sannolikhet och de förväntade kreditförlusterna erhålls som ett sannolikhetsvägt genomsnitt av de förväntade kreditförlusterna för varje scenario. I de fall effekten av relevanta faktorer inte fångas av riskmodeller använder banken sig av expertjusteringar.

Ett instruments löptid är relevant för både bedömningen av väsentligt ökad kreditrisk, vilken tar hänsyn till förändringar i sannolikheten för fallissemang för återstående löptid, och värderingen av förväntade kreditförluster för tillgångens återstående löptid. Generellt är förväntad löptid begränsad till den maximala avtalsperiod som banken är utsatt för kreditrisk även om en längre period överensstämmer med affärspraxis. Alla avtalsvillkor tas hänsyn till när förväntad löptid fastställs, inklusive återbetalnings-, förlängnings- och överföringsalternativ som är bindande för banken. Det enda undantaget från denna generella princip tillämpas på vissa revolverande krediter, såsom kreditkort, där förväntad löptid uppskattas baserat på den period som banken är exponerad för kreditrisk och där kreditförlusterna inte kan mildras genom riskhanteringsåtgärder. Denna så kallade beteendemässiga löptiden fastställs med användande av produktspecifik historisk data och sträcker sig upp till 10 år.

Banken bedömer och beräknar förlustreserv för väsentliga osäkra kreditexponeringar individuellt och utan att använda indata från modeller. Reserveringar för kreditförluster för dessa kreditexponeringar fastställs genom att diskontera förväntade kassaflöden och ta hänsyn till minst två möjliga resultat som tar hänsyn till både makroekonomiska och icke-makroekonomiska (låntagarspecifika) scenarier.

Kreditriskexponering uppdelat på kreditbetyg för finansiella tillgångar, garantier och lånelöften

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 (ej köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Totalt
<i>TSEK</i>				
2021-12-31				
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker				
Låg risk	908			908
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	908	–	–	908
Belåningsbara statsskuldförbindelser m m				
AAA-AA	578 766			578 766
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	578 766	–	–	578 766
Utlåning till kreditinstitut				
Låg risk	285 822			285 822
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	285 822	–	–	285 822
Utlåning till allmänheten				
Låg risk (riskklass 13-21)	3 673 395	18 861	–	3 692 256
Normal risk (riskklass 9-12)	2 039 503	59 560	–	2 099 063
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	661 065	167 204	147	828 416
Hög risk (riskklass 0-5)	6 008	36 191	–	42 199
Fallerade	–	–	4 885	4 885
Förlustreservering	-1 690	-3 146	-1 865	-6 701
Totalt redovisat värde	6 378 281	278 670	3 167	6 660 118
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
AAA-AA	61 270			61 270
A	12 020			12 020
BBB-BB	4 010			4 010
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	77 300	–	–	77 300
Övriga finansiella tillgångar				
Låg risk	224 055			224 055
Normal risk	16 426			16 426
Förhöjd risk				–
Hög risk				–
Fallerade				–
Icke ratade exponeringar	6 543			6 543
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	247 024	–	–	247 024
Totalt bruttoredovisat värde för finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat	7 569 791	281 816	5 032	7 856 639
Totalt förlustreservering	-1 690	-3 146	-1 865	-6 701
Totalt, redovisat värde	7 568 101	278 670	3 167	7 849 938
Finansiella garantier och lånelöften				
Låg risk	612 804	258	4 313	617 375
Normal risk	171 742	1 251		172 993
Förhöjd risk	25 208	17 351		42 559
Hög risk	67 000	7 919		74 919
Fallerade			8	8
Icke ratade exponeringar				–
Förlustreservering	-165	-550	-1 334	-2 049
Totalt finansiella garantier och lånelöften	876 589	26 229	2 987	905 805

2020-12-31

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

Låg risk

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3 (ej köpta eller utgivna kreditförsämrade)	Totalt
Låg risk	1 146			1 146
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	1 146	–	–	1 146

Belåningsbara

statsskuldförbindelser m m

AAA-AA

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

Utlåning till kreditinstitut

Låg risk

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

Utlåning till allmänheten

Låg risk (riskklass 13-21)

Normal risk (riskklass 9-12)

Förhöjd risk (riskklass 6-8)

Hög risk (riskklass 0-5)

Fallerade

Icke ratade exponeringar

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

Obligationer och andra

räntebärande värdepapper

AAA-AA

A

BBB-BB

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

Övriga finansiella tillgångar

Låg risk

Normal risk

Icke ratade exponeringar

Förlustreservering

Totalt redovisat värde

Totalt bruttoredovisat värde för finansiella tillgångar

Totalt förlustreservering

Totalt, redovisat värde

Finansiella garantier och lånelöften

Låg risk

Normal risk

Förhöjd risk

Hög risk

Fallerade

Icke ratade exponeringar

Förlustreservering

Totalt finansiella garantier och lånelöften

AAA-AA	400 074			400 074
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	400 074	–	–	400 074
Låg risk	338 747			338 747
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	338 747	–	–	338 747
Låg risk (riskklass 13-21)	3 481 953	22 470	53	3 504 476
Normal risk (riskklass 9-12)	1 577 506	54 981	1	1 632 488
Förhöjd risk (riskklass 6-8)	390 847	256 133	–	646 980
Hög risk (riskklass 0-5)	34 099	39 253	417	73 769
Fallerade			10 389	10 389
Icke ratade exponeringar				–
Förlustreservering	-2 187	-3 352	-7 630	-13 169
Totalt redovisat värde	5 482 218	369 485	3 230	5 854 933
AAA-AA	61 610			61 610
A	4 006			4 006
BBB-BB	87 006			87 006
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	152 622	–	–	152 622
Låg risk	356 750			356 750
Normal risk	58 607			58 607
Icke ratade exponeringar	19 816			19 816
Förlustreservering	–			–
Totalt redovisat värde	435 173	–	–	435 173
Totalt bruttoredovisat värde för finansiella tillgångar	6 812 167	372 837	10 860	7 195 864
Totalt förlustreservering	-2 187	-3 352	-7 630	-13 169
Totalt, redovisat värde	6 809 980	369 485	3 230	7 182 695
Låg risk	1 026 395	254	11 040	1 037 689
Normal risk	210 381	696		211 077
Förhöjd risk	52 351	36 154		88 505
Hög risk	65 247	8 663	1	73 911
Fallerade			111	111
Icke ratade exponeringar				–
Förlustreservering	-338	-892	-3 380	-4 610
Totalt finansiella garantier och lånelöften	1 354 036	44 875	7 772	1 406 683

7.1.8 Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot banken, vilket kan leda till förluster. Med motpart avses här avtalsmotparter för ränte- och valutaderivat som ingåtts för att säkra valuta- och ränterisker. För kapitalkravsberäkningen av motpartsrisk avseende derivat används marknadsvärderingsmetoden. Tabellen nedan visar bankens derivatinnehav.

Nominellt belopp 2021 Återstående kontraktstid			Summa nominellt belopp				Positiva verkliga värden		Negativa verkliga värden	
< 1 år	1-5 år	>5 år	2021	2020	2021	2020	2021	2020		
Derivat i säkrings-redovisning, säkring av ränterisk										
Derivat i verkligt värdesäkringar (portfölj), ränteswappar										
	30 000	300 000	330 000	145 000	2 093	–	–	952		
Summa	30 000	300 000	–	330 000	145 000	2 093	–	–	952	
Derivat ej i säkringsredovisning										
Ränterelaterade kontrakt										
Terminer	4 338			4 338	294 524	85	11 199	73	10 206	
Summa	4 338	–	–	4 338	294 524	85	11 199	73	10 206	
Totalt derivat	34 338	300 000	–	334 338	439 524	2 178	11 199	73	11 158	

7.2 Marknadsrisk

7.2.1 Definition

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prisrisker. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna av ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prisrisk). I bankens fall utgör ränterisk och kreditspreadrisk de övervägande marknadsriskerna. Banken har inget handelslager och därmed inga marknadsrisker i Pelare I.

7.2.2 Riskkaptit

Banken har en låg riskprofil med begränsade risker på de finansiella marknaderna. Bankens verksamhet på dessa marknader motiveras i första hand av att långsiktigt tillfredsställa kundernas behov och underlätta bankens egen finansiering, i andra hand av att skapa avkastning. Banken har marknadsrisk som en naturlig del inom sin likviditetsförvaltning.

7.2.3 Riskhantering

Finanskommittén är ansvarig för den löpande finansförvaltningen och därmed den dagliga operativa hanteringen av stora delar av bankens marknadsrisk. Vidare är den oberoende riskkontrollfunktionen ansvarig för att kontrollera riskerna.

7.2.4 Värdepappersportföljen

Värdepappersportföljen är indelad i en placeringsportfölj och en strategisk portfölj. I placeringsportföljen ingår bankens likviditetsreserv. Banken ska ha en likviditetsreserv bestående av obligationer utgivna av svenska staten eller svensk kommun, utlåning till kreditinstitut, säkerställda bostadsobligationer belåningsbara i Riksbanken och andra likvida placeringar. Denna likviditetsreserv inklusive andra likviditetsskapande åtgärder ska minst uppgå till 15 % av bankens inlåning från allmänheten. Bankens likviditet följs upp dagligen. Utöver dessa krav uppfyller innehaven i portföljen CRR) på medräkningsbarhet inom LCR. Bankens risklimit avseende LCR är att alltid vara över föreskriven minimivärde.

I den strategiska portföljen finns långsiktiga strategiska innehav i bolag där banken har ett samarbete.

7.2.5 Mätning av marknadsrisk

Marknadsrisken för värdepappersportföljen, utöver certifikat och obligationer, beräknas med beslutade schablonvärden baserat på historiska marknadsvärdesförändringar i respektive tillgångsclass.

7.2.6 Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på, eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Detta kan till exempel bero på faktorer relaterat specifikt till aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande, noterade finansiella instrument. Banken har en exponering mot aktiekursrisk genom långsiktiga aktieinnehav i den strategiska portföljen. Risken beräknas utifrån historisk volatilitet som för närvarande beräknas till 20 % för noterade aktier. För de onoterade aktierna där det finns noterade betavärden så ska dessa beaktas, och om det saknas noterade betavärden så används 25% på bokfört värde.

7.2.7 Valutarisk

7.2.7.1 Definition

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

7.2.7.2 Valutarisk i balansräkningen

Några valutakursrisker ska inte förekomma i verksamheten, dvs tillgångar och skulder matchas i motsvarande valuta. Begränsningen gäller dock inte sedvanliga leverantörsskulder.

7.2.8 Ränterisk

7.2.8.1 Definition

Enligt Finansinspektionens Pelare 2-metod ska ett kapitalkrav beräknas i Pelare 2 genom att fånga upp bristen i matchning, avseende räntebindningstid och löptid mellan skulder och tillgångar, s.k. gaprisk. Detta görs genom att fördela ut kassaflöden som uppstår från ett företags positioner i olika tidsspann. Utifrån dessa kassaflöden beräknas en känslighet i ekonomiskt värde mot förändringar i räntekurvan (ränterisk). Känsligheten ligger till grund för ränterisken i bankboken och kapitalkravet.

Utöver gaprisken beräknas även kapitalpåslag för kreditspreadrisk och basisrisk för den sammantagna bedömningen av företagets kapitalkrav. Kreditspreadrisken baseras på FI:s schablontabell för att beräkna kapitalpåslag. Modellen har olika stressnivåer för kreditspreadar utifrån instrumentets emittentkategori och kreditvärdighet. Basisrisken baseras, liksom kreditspreadrisken, på FI:s schablonmetod som beräknar kapitalpåslag utifrån alla flöden som baseras på andra referensräntor än tremånaders Stibor oavsett valuta. Nettot av samtliga framtida kontrakterade flöden stressas med en räntestress som är individuell för varje referensränta. Kapitalpåslaget för kreditspreadrisk beräknas som summan av utfallen för modellen. Dessa adderas sedan till summan för det värsta utfallet av gaprisken för att beräkna det totala kapitalkravet för företaget.

7.2.8.2 Riskkaptit

Målsättningen i banken avseende ränterisken är att den totala durationen i det bokförda egna kapitalet ska vara mellan minus 1 år och plus 3 år. För att reducera ränterisken kan räntesäkring ske med olika typer av derivat som exempelvis ränteswapkontrakt. Dessa ska inräknas vid beräkning av duration. Den totala ränterisken mätt som duration i eget kapital vid 2 % förändring får max uppgå till 8 % av kapitalbasen. Räntebunden utlåning med en räntebindningstid över fem år ska godkännas av Finanskommittén.

7.2.8.3 Riskhantering

För att säkra sig mot ränterisken i bankens fastförräntade utlåning har banken ingått ränteswapavtal, det vill säga avtal enligt vilka banken betalar fast ränta och erhåller rörlig ränta.

Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är en så kallad gap-analys, som återfinns på kommande sida, som visar räntebindningstiderna för bankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med 1 procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 3 582 tkr (764 tkr).

En uppgång av marknadsräntorna med 1 procentenhet påverkar det egna kapitalet med -15,4 (-9,4) mkr och en nedgång med 1 procentenhet påverkar det egna kapitalet med 16,4 (10,1) mkr per 2021-12-31. Beräkningen sker i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter 2007:4 om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet. Hantering av bankens exponering för ränterisk är centraliserad, vilket innebär att finanskommittén ansvarar för att identifiera och hantera denna exponering.

7.2.8.4 Ränterisikexponering

Nedan framgår bankens strukturella ränterisk genom uppdelad tillgångs- och skuldsida på räntebindingstid.

2021-12-31

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	908								908
Belåningsbara statskultförbindelser	243 013	335 753							578 766
Utlåning till kreditinstitut	285 822								285 822
Utlåning till allmänheten	4 148 179	1 346 313	125 214	64 904	682 875	292 633			6 660 118
Obligationer och andra räntebärande värdepapper		77 300							77 300
Övriga tillgångar	206 238							52 745	258 983
Summa	4 884 160	1 759 366	125 214	64 904	682 875	292 633	-	52 745	7 861 897
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	8 637								8 637
Inlåning från allmänheten	7 174 741	4 663	3 231	2 840	1 918	300			7 187 693
Övriga skulder								19 362	19 362
Eget kapital								646 205	646 205
Summa skulder och eget kapital	7 183 378	4 663	3 231	2 840	1 918	300	-	665 567	7 861 897
Differens tillgångar och skulder									
Räntederivat, fast ränta erläggs ¹	-2 299 218	1 754 703	121 983	62 064	680 957	292 333	-	-612 822	
Räntederivat, rörlig ränta erhålls ²	330 000								330 000
Kumulativ exponering	-1 969 218	-244 515	-122 532	-60 468	480 489	612 822	612 822	-	

2020-12-31

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Räntexponering	Högst 1 mån	Längre än 1 mån men högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 6 mån	Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
Tillgångar									
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker								1 146	1 146
Belåningsbara statskultförbindelser	174 123	225 951							400 074
Utlåning till kreditinstitut	308 673	30 074							338 747
Utlåning till allmänheten	5 118 541	22 960	6 813	57 667	492 264	156 688			5 854 933
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	152 622								152 622
Övriga tillgångar	356 116							89 536	445 652
Summa	6 110 075	278 985	6 813	57 667	492 264	156 688	-	90 682	7 193 174
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	2 053								2 053
Inlåning från allmänheten	6 576 293	3 760	1 716	4 046	3 040	968			6 589 823
Övriga skulder								34 893	34 893
Eget kapital								566 405	566 405
Summa skulder och eget kapital	6 578 346	3 760	1 716	4 046	3 040	968	-	601 298	7 193 174
Differens tillgångar och skulder									
Räntederivat, fast ränta erläggs ¹	-468 271	275 225	5 097	53 621	489 224	155 720	-	-510 616	
Räntederivat, rörlig ränta erhålls ²		-15 000			-50 000	-80 000			-145 000
	145 000								145 000
Kumulativ exponering	-323 271	-63 046	-57 949	-4 328	434 896	510 616	510 616	-	

^{1 & 2} Nominellt värde

7.3 Likviditetsrisk

7.3.1 Definition

Likviditetsrisk är risken för att banken i vissa lägen kan få svårigheter med likviditetsförsörjningen. Det är risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid respektive förfallotidpunkt utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt (genom hög upplåningskostnad eller lågt pris vid avyttring av tillgångar).

7.3.2 Riskaptit

Bankens riskaptit avseende likviditetsrisker är låg och risken minimeras primärt genom att sätta upp limiter avseende likviditetshanteringen och genom att hålla en likviditetsreserv. Banken ska ha en likviditetsreserv bestående av obligationer utgivna av svenska staten eller svensk kommun, utlåning till kreditinstitut, säkerställda bostadsobligationer belåningsbara i Riksbanken och andra likvida placeringar. Denna likviditetsreserv inklusive andra likviditetsskapande åtgärder bör minst uppgå till 15 % av bankens inlåning från allmänheten. Banken ska alltid ha en tillräcklig likviditet för att klara en period om 30 dagar i ett stressat scenario.

7.3.3 Riskhantering

För att minimera risken för likviditetspåfrestningar struktureras bankens likviditet så att den är stabil och diversifierad. Det ska finnas en balans mellan långsiktiga tillgångar och skulder. Placeringar görs endast i likvida värdepapper, dvs. värdepapper som handlas på en fungerande marknad. Styrelsen ansvarar för att bankens likviditetsrisker identifieras, mäts, hanteras, kontrolleras och rapporteras inom banken. Styrelsen fastställer årligen bankens likviditetspolicy. Vidare fastställer styrelsen bankens riskaptit avseende likviditetsrisker, samt likviditets- och finansieringsstrategi. För den löpande förvaltningen av likviditetsrisker ansvarar Ekonomi- och Finanschefen. Bankens riskkontrollfunktion ansvarar för löpande uppföljning och oberoende kontroll av bankens egna placeringar och uppföljning av likviditetsrisker. Finanskommittén får dagligen uppföljning av likviditeten och styrelsen erhåller kvartalsvis en rapport över bankens likviditetssituation.

7.3.4 Likviditetsreserv/-kvot

Likviditet mkr	2021-12-31		2020-12-31		2019-12-31	
	Banken	LCR	Banken	LCR	Banken	LCR
Likviditetsreserv	1 115	632	1 203	454	986	452
Varav:						
kassamedel ¹	475	1	741	1	521	1
belåningsbara statsskuldförbindelser	579	579	400	400	373	373
säkerställda obligationer	61	52	62	52	92	78
Kassautflöde		776		722		606
Kassainflöde (max 75% av utflödet)		487		489		374
Likviditetskvoter						
Utlåning/inlåning	93%		89%		90%	
Likviditetsreserv i % av bankens inlåning	16%		18%		17%	
Likviditetstäckningskvot (LCR ²)		219%		195%		194%

¹ Kassamedel avser: kassa, checkräkning, checkkredit, fordran på svenska staten, likviditetsfond, konton i andra banker samt övriga AFS placeringar.

² I tabellen ovan redovisas LCR för den aktuella perioden enligt bankens tolkning av CRR/CRD4.

7.3.5 Finansiering

För att säkerställa den framtida finansieringen har banken utformat en långsiktig strategi för möjlighet till anskaffning av kapital, närvaro på de finansiella marknaderna och att öka diversifieringen av finansieringskällorna. Bankens huvudsakliga finansieringskälla utgörs av inlåningsmedel från allmänheten som kan kompletteras med inlåning från andra sparbanker eller kreditfaciliteter primärt hos Swedbank.

7.3.6 Beredskapsplan och stresstester

Styrelsen i banken har fastställt en beredskapsplan för hur likviditetspåfrestningar ska hanteras. Syftet med beredskapsplanen är att förbereda banken på olika handlingsalternativ om likviditetssituationen får en ogynnsam utveckling. I beredskapsplanen beskrivs händelser som kan utlösa beredskapsplanen samt åtgärder för att minska påfrestningen på likviditeten. Banken genomför stresstester regelbundet och resultatet utvärderas mot bankens fastställda riskaptit och används för att anpassa bankens strategier och riktlinjer.

7.3.7 Likviditetsexponering

Nedan redovisas bankens strukturella likviditetssituation med kontraktuell återstående löptid avseende finansiering samt utlåning. Det är ingen väsentlig skillnad mellan diskonterade och nominella kassaflöden varför löptidsexponeringen motsvarar likviditetsexponeringen.

Löptidsinformation 2021

Kontraktuell återstående löptid (diskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

Tillgångar

Kassa och tillgodohavande hos centralbanker
Belåningsbara statskuldförbindelser m m
Utlåning till kreditinstitut
Utlåning till allmänheten
Obligationer och andra räntebärande värdepapper
Derivat
Övriga tillgångar
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Summa tillgångar

Skulder

Skulder till kreditinstitut
Inlåning från allmänheten
Derivat
Övriga skulder
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Avsättningar
Övriga skulder inkl. eget kapital

Summa skulder och eget kapital

Beviljade lånelöften
Valutaterminer
Outnyttjad del av beviljade krediter

Total skillnad

Diskonterade kassaflöden - Kontraktuell återstående löptid							
På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa diskonterade kassaflöden	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 mån
908						908	-
285 822	30 491		548 275			578 766	548 275
291 560	73 684	214 207	988 414	5 092 253		6 660 118	6 080 667
		61 270	16 030			77 300	16 030
	2 169	9				2 178	-
206 238					27 767	234 005	27 767
2 046	20 754					22 800	-
786 574	127 098	275 486	1 552 719	5 092 253	27 767	7 861 897	6 672 739
7 821	816					8 637	-
7 174 741	4 663	6 071	2 218			7 187 693	7 187 693
	69					73	-
	1 130				10 488	11 618	10 488
	5 622					5 622	-
					2 049	2 049	2 049
					646 205	646 205	646 205
7 182 562	12 300	6 071	2 218	-	658 742	7 861 897	7 846 435
403 355						403 355	-
	5 965	2 709				8 674	-
404 898						404 898	-
-7 204 241	108 833	266 706	1 550 501	5 092 253	-630 975	-816 927	-1 173 696

Löptidsinformation 2020

Kontraktuell återstående löptid (diskonterat värde) samt förväntad tidpunkt för återvinning

Tillgångar

Kassa och tillgodohavande hos centralbanker
Belåningsbara statskuldförbindelser m m
Utlåning till kreditinstitut
Utlåning till allmänheten
Obligationer och andra räntebärande värdepapper
Derivat
Övriga tillgångar
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Summa tillgångar

Skulder

Skulder till kreditinstitut
Inlåning fr allmänheten
Derivat
Övriga skulder
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Avsättningar
Efterställda skulder

Summa skulder

Beviljade lånelöften
Valutaterminer
Outnyttjad del av beviljade krediter

Total skillnad

Diskonterade kassaflöden - Kontraktuell återstående löptid							
På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid	Summa diskonterade kassaflöden	Varav förväntad tidpunkt för återvinning > 12 mån
1 146						1 146	-
	16 012	30 048	354 014			400 074	354 014
278 717	60 030					338 747	-
121 531	69 606	295 058	901 614	4 467 124		5 854 933	5 368 738
	74 998		77 624			152 622	77 624
	5 151	6 048				11 199	-
356 116					59 110	415 226	59 110
1 711	17 516					19 227	-
759 221	243 313	331 154	1 333 252	4 467 124	59 110	7 193 174	5 859 486
6 576 043	2 053					2 053	-
	4 010	5 762	4 008			6 589 823	6 589 823
	4 756	5 459	943			11 158	943
	2 771				9 918	12 689	9 918
	6 436					6 436	-
					4 610	4 610	4 610
						-	-
					566 405	566 405	566 405
6 576 043	20 026	11 221	4 951	-	580 933	7 193 174	7 171 699
327 724						327 724	-
	292 054	298 963				591 017	-
335 534						335 534	-
-6 480 080	-68 767	20 970	1 328 301	4 467 124	-521 823	-1 254 275	-1 312 213

7.4 Operativ risk

7.4.1 Definition

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller otillräckliga interna processer, rutiner, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

7.4.2 Riskaptit

De operativa riskerna utgör ett väsentligt inslag i bankens totala riskexponering och ska hanteras som en egen riskdisciplin, parallellt med t ex kreditrisker och finansiella risker. Operativ risk beror till stor del på verksamhetens omfattning, art och komplexitet. De operativa riskerna ska hållas på lägsta möjliga nivå i verksamheten med beaktande av affärsmässighet, bankens övergripande affärsmål samt möjligheten att absorbera förluster via det egna kapitalet. Verksamheten strävar också aktivt efter att minimera den operativa riskexponeringen då den är att betrakta som en kostnad vilken ska minimeras i största möjliga utsträckning. Bankens styrelse har bland annat beslutat om ett risktoleransmått samt definierat riskindikatorer avseende identifierade operativa risker genom självutvärdering, kreditkvalitet och utbildningstid/arbetad tid.

7.4.3 Metod för beräkning av operativa risker

Banken kapitaltäckar operativ risk enligt schablonmetoden. Enligt schablonmetoden ska instituten dela in sina verksamheter i affärsområden med avgränsningar som ges av CRR-regelverket. Instituterna ska beräkna kapitalbaskravet för operativ risk som det treåriga genomsnittet av summan av de årliga kapitalbaskraven för samtliga de affärsområden som avses. Det årliga kapitalbaskravet för varje affärsområde är lika med produkten av den procentsats som regelverket anger som aktuell, och den del av den relevanta indikatorn som har fördelats på respektive affärsområde. Som indikator används summan av räntenetto, provisionsnetto, utdelningar, nettoresultat av finansiella transaktioner, övriga rörelseintäkter samt kostnader avseende outsourcing i Swedbank. Resultatet beräknas på 12 månaders verksamhet. Därutöver har banken en tydligt dokumenterad metod för intern mätning av operativa risker. Löpande utvärdering av risknivå avseende de operativa riskerna görs genom självutvärdering.

7.4.4 Hantering av operativa risker

Riskhanteringen avseende operativ risk är en del av bankens totala riskhanteringsprocess. Utifrån generella principer som tydlig ansvarsfördelning, individuellt ansvarstagande för identifiering av operativa risker, beaktande av operativa risker vid prissättning av nya produkter, omprövning av redan tagna affärsbeslut, kompetensutveckling och dualitetsprinciper samt årlig genomgång av risklistan och sammanställning av riskrapporten bidrar till en god hantering av den operativa risken i banken.

7.4.4.1 Incidenthantering

Alla anställda är ansvariga för att rapportera incidenter i det dagliga arbetet. Personen som identifierar en incident är ansvarig att snarast rapportera den till OP-riskansvarig och närmaste chef, enligt Instruktionen för incidentrapportering. Incidenter analyseras löpande och åtgärder följs upp av OP-riskansvarig kvartalsvis. Riskkontrollfunktionen och Compliance får även löpande ta del av incidenter och kontrollerar så att incidenterna hanteras och åtgärder genomförs. Banken dokumenterar inträffade incidenter samt de förluster som har uppstått i samband med de inträffade incidenterna.

7.4.4.2 Kontinuitetshantering

Banken har upprättat kontinuitets- beredskaps- och återställningsplaner för de kritiska processer som banken identifierat. Planernas syfte är att säkerställa förmågan att upprätthålla verksamhet och begränsa förlusterna i händelse av en allvarlig störning. Planerna uppdateras och testas årligen.

7.4.4.3 Självutvärdering

Banken gör årligen en bedömning av verksamhetens risknivåer, en självutvärdering, vilket görs i workshopformat. I processen bedöms sannolikheten för att olika riskhändelser inträffar och vilka konsekvenserna blir av detta. Incidenthanteringen fungerar som en input till workshoppen. Varje riskägare fastställer, vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera de risker som identifierats.

7.4.4.4 Godkännandeprocess för nya produkter (NPAP)

NPAP-Processen syftar till att säkerställa att banken inte agerar i produkter eller utför aktiviteter som innebär oavsiktligt risktagande eller risker som ej omedelbart kan hanteras eller kontrolleras inom existerande processer. NPAP-Processen ska användas bl.a. vid nya/förändrade produkter/ tjänster och fullt ut beakta och utvärdera operativa risker. Processen ska inkludera identifiering av risker i hela processkedjan såväl som riskbegränsande aktiviteter. Godkännandet av produkten baseras på ett beslutsunderlag som innehåller identifiering av risker från alla de delar av organisationen som ska hantera den nya/förändrade produkten.